

Levon jaksottaminen

”Ja Jumala siunasi seitsemännen päivän ja pyhitti sen, koska hän sinä päivänä lepäsi kaikesta luomistyöstään.” (1. Moos. 2:3.)

Avaintekstit:

1. Moos. 1;
2. Moos. 20:8-11;
2. Moos. 16:14-31;
5. Moos. 5:12-15;
- Ps. 92;
- Jes. 58:13.

Kuka osaisi kuvitella, millaista luomistyön on täytynyt olla: miten valo tuli pimeyden keskelle, miten meri alkoi pursuta elämää, miten linnut yhtäkkiä lehahtivat lentoon? Ja entäpä Aadamin ja Eevan yliluonnollinen luominen? Emme voi alkuunkaan käsittää, miten Jumala teki sen.

Kaiken aktiivisen luomisen jälkeen Jumala kuitenkin käänsi huomionsa johonkin muuhun. Ensisilmäykseltä se ei vaikuttanut niin ihmeelliseltä kuin taidokkaasti hyppivät valaat tai häikäisevää sulkaloistoaan esittelevät linnut. Jumala yksinkertaisesti loi päivän, seitsemännen päivän, ja teki siitä erityisen. Jo ennen kuin ihmiset lähtivät ryntäilemään elämässään sinne tänne itseaiheutetun stressin vallassa, Jumala asetti tämän merkin eläväksi muistivälineeksi. Jumala halusi, että tämä päivä olisi meille aikaa, jolloin voimme pysähtyä ja tietoisesti nauttia elämästä - päivä, jolloin saamme *vain olla tekemisen sijaan*, ja voimme nauttia ruohosta, ilmasta, eläimistä, vedestä, ihmisistä ja ennen kaikkea juhliä näiden jokaisen hyvän lahjan Luojaa.

Kutsu on ollut voimassa vielä senkin jälkeen, kun ensimmäinen pariskunta karkotettiin Eedenistä. Jumala halusi varmistaa, että kutsu kestäisi ajan tuomat haasteet ja siksi hän alusta lähtien punoi sen osaksi ajan kudosta.

Tällä viikolla tutkimme Jumalan ihanaa kutsua astua kerta toisensa jälkeen aktiiviseen lepoon aina uuden seitsemännen päivän sapatin tullessa.

28.8. Kansainvälinen naistyön teemapäivä – enditnow
Tämä tutkistelu on sapatiksi 28.8.2021

ENNEN LEPOA

Jumala oli paikalla, kun kaikki alkoi. Jumala sanoi, ja tapahtui niin. Valo erottaa päivän yöstä; toisena päivänä sanan voimasta syntyvät taivaankansi, taivas ja meret; kolmantena kuiva maa ja kasvillisuus. Jumala luo ajan ja maantieteen perusraamit, jotka hän seuraavan kolmen päivän aikana täyttää. Valot hallitsevat taivasta päivällä ja yöllä. Toisin kuin useimmat muinaisten kulttuurien kertomukset, aurinko, kuu ja tähdet eivät ole jumalia. Ne ilmaantuvat vasta neljäntenä päivänä ja ovat Luojan sanan alaisia.

Mooseksen kuvaus viidennestä ja kuudennesta luomis päivästä (1. Moos. 1:20–31) on täynnä elämää ja kauneutta. Linnut, kalat ja maaeläimet täyttävät Jumala valmistaman tilan.

Mitä Jumalan lausuma arvio paljastaa luomistyöstä? 1. Moos. 1:1-31.

Jumalan luoma tila ei ole mikä tahansa; siinä on kyse täydellisestä paikasta. Eläinten kuhina täyttää maan. Kuin tarttuvan melodian kertosaettä Jumala toistaa aina uudelleen jokaisen päivän päätteeksi, että näin on ”hyvä”.

Miten ihmisen luominen eroaa muun luomakunnan luomisesta? 1. Moos. 1:26, 27 ja 1. Moos. 2:7; 21-24.

Jumala kumartuu alas ja alkaa muotoilla mutaa. Ihmisen luominen Jumalan kuvaksi ja kaltaiseksi on havainnollinen opitunti läheisyydestä. Herra puhalttaa Aadamin sieraimiin elämän, ja siinä on elävä olento. Eevan luominen Aadamin kylkiluusta lisää vielä yhden tärkeän elementin luomisviikkoon. Avioliitto on Jumalan suunnitelma ihmisiä varten – pyhä kumppanuus miehen (*iš*) ja naisen (*iššā*) välillä.

Kun Jumala nyt katsoo kaikkea, mitä hän on tehnyt kuudessa päivässä, kertosaä kuuluu hieman erilaiselta: ”Ja Jumala katsoi kaikkea, mitä oli tehnyt, ja näki, että se oli erittäin hyvää.” (1. Moos. 1:31, RK 2012.)

Miten erilainen Raamatun luomiskertomus onkaan siitä, mitä ihmiskunta ilman Jumalan sanan ohjausta opettaa kaiken alkuperästä. Mitä tämä kertoo siitä, kuinka paljon tarvitsemme Jumalan sanaa totuuden ymmärtämiseksi?

KÄSKY LEVÄTÄ

Luomistyö on ollut ”erittäin hyvää”, mutta se ei ole vielä valmista. Luominen päättyy Jumalan lepäämiseen ja erityiseen siunaukseen seitsemännelle päivälle, sapatille. ”Ja Jumala siunasi seitsemannen päivän ja pyhitti sen, koska hän sinä päivänä lepäsi kaikesta luomistyöstään.” (1. Moos. 2:3.)

Sapatti on olennainen osa Jumalan luomistyötä. Itse asiassa koko luominen huipentuu siihen. Jumala antaa levon ja luo yhteisöllisyyden tilan, jossa ihmiskunta voisi pysähtyä päivittäisistä toimistaan ja levätä rinta rinnan Luoiansa kanssa. Alussa tämä tarkoitti Aadamia ja Eevaa.

Valitettavasti synti tuli maailmaan ja muutti kaiken. Ei enää suoraa kanssakäymistä Jumalan kanssa. Sen sijaan kivuliaita synnytyksiä, kovaa työtä, hauraita ja toimimattomia ihmissuhteita ja niin edelleen; tunnemme tämän langenneen maailman tuskien luettelon liiankin hyvin. Silti kaiken tämän keskellä Jumalan sapatti säilyy pysyvänä merkinä meidän luomisestamme ja myös uudelleenluoisemme toivosta ja lupauksesta. Jos ihmiset tarvitsivat sapatin lepoa ennen synnin tuloa, kuinka paljon enemmän sen jälkeen?

Monia vuosia myöhemmin Jumalan vapauttaessa lapsiaan Egyptin orjuudesta hän muistuttaa heitä uudestaan tästä erityisestä päivästä.

Lue 2. Moos. 20:8-11. Mitä opimme sapatin tärkeydestä suhteessa luomiseen?

Tämän käskyn myötä Jumala kutsuu meitä muistamaan alkuperämme. Toisin kuin niin monet uskovat, emme ole kylmien, piittaamattomien ja sokeiden voimien sattumanvaraisia tuloksia. Päinvastoin olemme Jumalan kuvaksi luotuja olentoja. Meidät on luotu yhteyteen Jumalan kanssa. Sillä ei ollut väliä, että israelilaisia oli kohdeltu vähäarvoisina orjina. Jokaisen sapatin myötä heitä kutsuttiin erityisellä tavalla muistamaan, keitä he todellisuudessa olivat: Jumalan itsensä kuvaksi luotuja olentoja.

”Ja koska sapatti on luomistyön muisto, se on merkki Kristuksen rakkaudesta ja voimasta.” (4AO 237.)

Mieti, kuinka tärkeä oppi kuusipäiväisestä luomisesta on. Mikä muu opetus on niin tärkeä, että Jumala käskyy meitä varaamaan poikkeuksetta yhden seitsemäsosan elämästämme joka viikko muistellaksemme sitä?

UUDET OLOSUHTEET

Neljänkymmenen erämaavuoden aikana kasvoi uusi sukupolvi, jolla oli vain hatarat muistot Egyptistä, jos muistoja lainkaan. Heidän elämäkokemuksensa oli hyvin erilainen kuin heidän vanhemmillaan. Tämä uusi sukupolvi oli todistanut vanhempiensa toistuvaa uskonpuutetta, jonka seurauksena hekin joutuivat vaeltamaan erämaassa, kunnes vanhempien sukupolvi kuoli.

Heillä oli etuoikeus pitää pyhäkköä leirinsä keskellä, ja he saattoivat nähdä sen yllä pilven, joka osoitti Jumalan olevan läsnä. Kun pilvi liikkui, oli aika pakata ja seurata pilveä, joka tarjosi varjoa päivällä ja valoa ja lämpöä yöllä ja oli jatkuvana muistutuksena Jumalan rakkaudesta ja huolenpidosta.

Millaisen juuri heille mukautetun muistutuksen levosta kansa sai? Lue 2. Moos. 16:14-31.

Vastoin yleistä teologista näkemystä jakeet todistavat, että seitsemännen päivän sapatti oli voimassa jo ennen lain antamista Siinailla.

Erityinen ruoka, jota Jumala heille toimitti, oli päivittäinen muistutus siitä, että Luoja ylläpiti luotujaan. Jumala huolehti heidän tarpeistaan hyvin konkreettisella tavalla. Joka päivä he todistivat ihmettä, kun ruoka ilmestyi maahan ja hävisi sitten auringossa. Jos joku yritti koota ruokaa seuraavallekin päivälle, se pilaantui ja alkoi haista. Kuitenkin joka perjantai ruokaa oli niin paljon, että sitä riitti kerättäväksi tupla-annos sapattia varten, ja ihmeellisesti ylimääräinen ruoka säilyi tuoreena.

Israelilla oli nyt pyhäkköpalvelus ja kaikki lait ja säädökset, joista 3. ja 4. Mooseksen kirja kertovat. Silti ikääntynyt Mooses kutsuu kaikki koolle ja kertoo heidän historiansa sekä käy vielä läpi Jumalan antamat lait (ks. 5. Moos. 5:6-22).

Uusi sukupolvi oli vihdoinkin valmis astumaan luvattuun maahan. Israelissa vaihtuisi pian valta, ja ikääntynyt Mooses halusi varmistaa, että uusi sukupolvi muistaisi, keitä he olivat ja mikä heidän kutsumuksensa oli. Hän ei halunnut heidän toistavan vanhempiensa virheitä. Siksi Jumala toistaa kymmenen käskyään, jotta luvattuun maahan pääsevä kansa ei niitä unohtaisi.

Miten sapatinvietto muistuttaa meitä siitä, mitä Jumala on jo tehnyt meidän hyväksemme ja myös siitä, mitä hän tulee tekemään, kun hän palaa?

VIELÄ YKSI SYY LEVÄTÄ

Israel on leiriytynyt Jordanin itäpuolelle. He ovat ottaneet haltuunsa Basanin kuninkaan ja kahden amorilaiskuninkaan maat. Jälleen kerran Mooses kutsuu kansan koolle ja muistuttaa heitä siitä, että Siinailla tehty liitto ei ollut vain heidän vanhempiaan varten vaan myös heitä itseään varten. Sitten hän kertoo heille kymmenen käskyn lain.

Vertaa 2. Moos. 20:8-11 ja 5. Moos. 5:12-15. Miten sapattikäskyn ilmaisumuoto eroaa näissä raamatunpaikoissa?

2. Moos. 20:8 alkaa sanalla "muista". 5. Moos. 5:12 sanotaan "pidä mielessäsi". Tässä jälkimmäisessä kohdassa sana "muista" tulee hieman myöhemmin (5. Moos. 5:15) kehotuksena muistaa, että he olivat orjia. Vaikka tämä sukupolvi on kasvanut vapaina, ilman ihmeellistä pelastumista he olisivat kaikki syntyneet orjina. Sapattikäsky oli heille muistutuksena siitä, että sama Jumala, joka toimi aktiivisesti luomisessa, toimi aktiivisesti myös heidän vapauttamisessaan: "Herra, sinun Jumalasi, kohotti voimakkaan käsivartensa ja johdatti sinut sieltä pois." (5. Moos. 5:15.)

Tämä totuus sopii israelilaisten silloisiin olosuhteisiin heidän seistessään toisen kerran luvattun maan rajalla 40 vuotta sen jälkeen, kun ensimmäinen sukupolvi oli epäonnistunut surkeasti. He olivat aivan yhtä avuttomia valloittamaan tätä maata kuin heidän esi-isänsä olivat olleet pakenemaan Egyptistä. He tarvitsivat Jumalaa, joka kohottaisi voimakkaan käsivartensa. Sapatti saa siis uuden ulottuvuuden. Jumala on vapautuksen Jumala (5. Moos. 5:15).

Toki luomista ei ole erotettu sapattikäskystä tässäkin 5. Mooseksen kirjan 5. luvussa, vaikka siinä on tuotu esiin lisävaikutin sapatinvietolle: Israelin vapautuminen. Tavallaan Israelin vapautuminen Egyptistä on lähtökohtana uudelleen luomiselle, jolla on yhtäläisyyksiä 1. Mooseksen kirjan luomiskertomuksen kanssa. Vapautettuna kansana Israel on Jumalan uusi luomus (ks. esim. Jes. 43:15).

Egyptistä pelastuminen nähdään myös synnistä vapautumisen eli lunastuksen vertauskuvana, ja siksi voimme pitää sapattia sekä luomisen että lunastuksen muistomerkkinä. Näin sapatti johtaa meidät hyvin todellisella tavalla Jeesuksen, meidän Luojamme ja Lunastajamme, luo.

SAPATIN PITÄMINEN

Jumala kääsee kansaansa pitämään sapatin päivän. Murhaamista ja varastamista koskevien kieltojen rinnalla on käsky muistaa sapatii, vaikkei Raamattu annakaan yksityiskohtaisia ohjeita siitä, miten sitä tulisi tarkkaan ottaen pitää.

Millaista ilmapiiriä meidän tulisi luoda ja edistää sapatina? Katso Ps. 92 ja Jes. 58:13.

Sapatii on luomisen ja lunastuksen juhlimista, joten ilmapiiri ei saisi olla synkkä, vaan ilon ja riemun Herrassa tulisi vallita.

Sapatin muistaminen ei ala seitsemäntenä päivänä. Kuten koko luomisviikko huipentui sapatiiin, samoin meidän tulisi muistaa sapatin päivä pitkin viikkoa ja suunnitella sitä, jotta voimme silloin panna syrjään arkityömme ja pitää sapatin pyhänä, kun se saapuu. Tietoinen valmistautuminen viikolla ja erityisesti valmistuspäivänä (Mark. 15:42) eli perjantaina on keino ennakoida ja lisätä tämän erityisen päivän iloa.

Mitä tärkeää sapatin viettämisen puolta 3. Moos. 19:3 korostaa?

Sapatin viettäminen tarkoittaa myös sitä, että vaalimme suhteitamme perheeseen ja ystäviin. Jumala tarjoaa aikaa keskittyneeseen yhdessäoloon koko perheenä. Lepo kuuluu myös palvelijoille ja perheen eläimille (ks. 2. Moos. 20:8-11). Sapatii ja perhe liittyvät toisiinsa.

Lepo ja perheen yhteinen aika ovat tärkeitä sapatin periaatteita, samoin yhteinen jumalanpalvelus seurakuntaperheen kanssa. Jeesus osallistui ja johti jumalanpalvelushetkiä ollessaan maan päällä (ks. 3. Moos. 23:3; Luuk. 4:16; Hepr. 10:25).

Vaikka viikolla rutiinimme ja rytmimme saattavat olla kii-reisiä, meillä on kuitenkin syvällä sydämessämme kaipuu todelliseen sapatin lepoon ja todelliseen yhteyteen Luojamme kanssa. Muistamalla keskeyttää kaiken työmme ja suunnittelumme viettääksemme aikaa Jumalan kanssa ja vaaliaksemme suhdettamme häneen, voimme astua sapatin lepoon.

Mikä on oma kokemuksesi sapatista ja sen viettämisen tuomista siunauksista? Miten saisit sapatista entistä enemmän pyhää aikaa, jollaiseksi se on tarkoitettu?

KERTAUS

Lisääaineistoa: ”Jumala antoi ihmisille muistomerkin luomisvoimastaan, jotta he havaitsisivat hänet hänen kättensä teoista. Sapatti kehottaa meitä katselemaan Luojan ihanuutta hänen luomisteoissaan. – – Pyhänä lepopäivänä. enemmän kuin kaikkina muina päivinä, meidän tulisi tutkia niitä sanoimia, joita Jumala on kirjoittanut meitä varten luonnon kirjaan. – – Kun hakeudumme lähelle luonnon sydäntä, Kristus tekee läsnäolonsa meille todelliseksi ja puhuu sydämelleemme rauhastaan ja rakkaudestaan.” (KV 14.)

”Yksi tärkeistä syistä sille, miksi Herra vapautti Israelin Egyptin orjuudesta, oli se, että he voisivat pitää hänen pyhän sapattinsa. – – Ilmeisesti Mooses ja Aaron alkoivat uudelleen opettaa sapatin pyhyyttä, sillä farao valitti heille: ’ – – te tahdotitte vielä antaa heille [kansalle] vapaapäiviä!’ (2. Moos. 5:5.) Tämä viittaisi siihen, että Mooses ja Aaron aloittivat sapatin uudistamisen jo Egyptissä.

Sapattia ei ollut kuitenkaan tarkoitus viettää Egyptin orjuuden muistojuhlana, vaan sapatin juhlimiseen luomisen muistona oli tarkoitus liittää muistelu ilahduttavasta vapautumisesta Egyptin uskonnollisen sarron alta, jolloin sapatin viettäminen oli vaikeaa. Samalla tavoin orjuudesta vapautumisen oli tarkoitus sytyttää ainaaksi heidän sydämeensä heljän myötätunnon köyhiä ja sorrettuja, isättömiä ja leskiä kohtaan.” (Liiteteksti Ellen G. Whiten kirjasta *From Eternity Past*, s. 549.)

Keskustelunaiheita:

1. Mitä vastaat väitteeseen, ettei päivällä ole väliä, kunhan vietämme yhden lepopäivän viikossa? Tai mitä vastaat väitteeseen, että Jeesus on meidän sapattilepomme ja siksi ei ole tarvetta pitää mitään päivää lepopäivänä?

3. Miten sapatin pyhittäminen voi toimia muistutuksena vapaudesta? Miten vältämme sen, ettei sapatista muodostu rajoittavaa ja lakihenkistä taakkaa?

4. Jotkut väittävät, että sapatin viettäminen on yritys ansaita taivaspaikkaa. Kuinka loogista on väittää, että lepäämällä joku yrittäisi ansaita jotakin?